

eller, til at indgaae en Capitulation paa nogenlunde Vilkaar. Efterat vi have vundet dette Standpunkt for Sagens Betragtning, bliver altsaa det næste Spørgsmaal, om vi nu foreløbigt kunne afgjøre, hvor denne indre Befæstning skal anlægges. Hvis man med Hensyn til dette Spørgsmaal havde frit Valg, vilde mange Grunde tale for at anlægge Befæstninger foran de forskellige Dæmninger, som føre over Søerne og desuden paa Fløiene til begge Sider ud til Stranden; men saadanne Forter kunne nu ikke ret vel anlægges, fordi der allerede er opført en saadan Mængde Bygninger, at Expropriationen deraf vilde medføre en uforholdsmæssig Befæstning; det bliver altsaa nødvendigt at anlægge Befæstningen bagved Søerne. Man har meent, at de private Bygninger, som her kunde tillades opførte, vilde kunne indrettes til Forsvar i paakommende Tilfælde, men dette kan man ikke indlade sig paa, naar man vil tage Hensyn til de almindelige fortificatoriske Regler. En af de første af disse foreskriver nemlig, at det befæstede Sted, hvorfra man forsvarer sig, skal beherske den Egn, der ligger foran; dette vilde ikke kunne opfyldes, og med Hensyn til at indrette saadanne Bygninger til Forsvar, saa er det en Tanke, som ikke let kan bestaae længere ligeoverfor den Udvikling, som Stydefkunsten nu har opnaaet, og ligeoverfor den Mængde Midler, man nu har, til med stor Sikkerhed at kunne stifte saadanne Bygninger i Brand. Forsvarerne af deslige Bygninger vilde snart blive knuste under Ruinerne. Vi blive altsaa nødte til at gaae endnu et Skridt tilbage med Befæstningsanlæggene; idetmindste med Hovedbefæstningen, og da frembyder der sig ganske naturligt den Idee at beholde de Fæstningsværker, der allerede ligge omkring Kjøbenhavn. Dette er til lige den billigste og letteste Maade, hvorpaa man kan faae en saadan indre Befæstning; men til denne Befæstning hører da absolut, at der maa være et Belte af Terrainet nærmest foran, som ligger aabent og frit, hvor Hjenden altsaa ikke kan finde Dækning, og heri ligger Nødvendigheden af at bevare dette Belte, som strækker sig 300 til 500 Alen udenfor Glaciet, frit for Bygninger, saa at det ikke medfører altfor store Vanskeligheder, naar man

i Krigstilfælde skulde ryddeliggjøre Pladsen. Jeg skal ved denne Deel af Sagen endnu gjøre den Bemærkning, at, naar Demarcationslinien flyttes saa langt ind, som det nu er foreslaaet, saa vil derved en af de største Anker, som man i statsøkonomisk Henseende har anført mod Kjøbenhavns Befæstning, idetmindste for en stor Deel bortfalde, idet der saa ikke er Noget iveien for, at Kjøbenhavn kan udvide sig som Fabrikstad, som Handels- og Søstad ved Hjælp af de Bygninger, som kunne anlægges paa det store frigivne Terrain. Jeg skal endvidere anføre, at, naar man fortrinsviis har bebrejdet Fæstningsvæsenet, at Indførselen og Udgangen til Byen er bleven gjort meget vanskelig, maa man dog erindre, at Vanskelighederne maa skee ligesaa meget hidrøre fra Nødvendigheden af Toldopsnyet, som fra selve Fæstningsvæsenet. Jeg troer, at, saaledes som Sagen nu vil stille sig, vil der ikke være Noget iveien for betydeligt at udvide Indførselsportene, at anlægge Passager for Fodgængere ved Siden deraf, samt endog tilstede enkelte større Passager gennem Bolden, som f. Ex. til Jernbaner eller deslige, idet man blot ved en Tilfætning af Fæstningsværker og ved enkelte Forandringer i Forsvarslinierne vil kunne forebygge de Ulemper, som derved vilde opstaae for Forsvaret. Jeg skal nu tillade mig noget nærmere at berøre det Spørgsmaal, hvorledes man skal holde det i Krigsbestyrelsens Magt at kunne benytte det Terrain, der er nærmest indenfor Søerne eller den nye Demarcationslinie, uden derved at træde de enkelte Eiere for nær eller at røre ved den bestaaende Lovgivning i saa Henseende. Det er isærdeleshed i dette Punkt, at jeg ikke har kunnet slutte mig til Udvalgets Flertal, idet dette har villet give en indskrænkende Fortolkning af Placat af 13de October 1824, som jeg ikke troer at kunne tiltræde, uagtet jeg naturligviis ikke tiltroer mig selv nogen stor Styrke i Lovfortolkninger. Min Stilling er saameget vanskeligere, som allerede idag en dygtig Jurist har erklæret sig mod den Fortolkning, som jeg hylder. Jeg skal imidlertid dog, da jeg har gjort mig Umage for at sætte mig ind i hele dette Lovgivningsspørgsmaal, tillade mig at fremsætte de Momenter, som gjøre, at jeg for